

(Korte inleiding “Zomerdebat” over Particulier Opdrachtgeverschap 12 september 2006)

“Bouwen in betrokkenheid”

“Als je een schip wilt bouwen, beveel de mensen dan niet om hout te verzamelen, verdeel het werk niet voor hen, geef geen orders, nee leer hen te verlangen naar de onmetelijke uitgestrektheid van de zee”. (A. de Saint-Exupery)

Hoe komt het toch dat we nog altijd een bouwcultuur hebben waarin veel gemeenten en corporaties voortdurend bevelen uitvaardigen om hout te verzamelen.. Nog te vaak met gemakzucht van bovenaf bepalen hoe, waar, en tegen welke prijs er gewoond zal worden.

Gemeenten krijgen de ruimte van de regering om het anders te doen.

Een derde van onze totale woningbouwproductie zou op een andere manier tot stand moeten komen.

Door burgers zelf.

Hoe komt het dat dit nog zo slecht van de grond komt?

Hoe ging dat ook al weer in de gemeente waar ik wethouder mocht zijn: Bladel

Ik was een wethouder van structuurvisies, van convenanten, van meeslepende debatten in de gemeenteraad, een wethouder die manipulaties moeiteloos doorzag, een welkome gast op recepties, exposities..afijn u weet wat ik bedoel: een bestuurder avant la lettre.

Toen gebeurde er dus ook niks.

Tot ik bezoek kreeg van een paar mensen die me geweldig inspireerde, die me iets lieten zien van de onmetelijke uitgestrektheid van de zee, en me eigenlijk ook in vertwijfeling achter lieten. Zou het echt anders kunnen.?

Een paar ambtenaren met heel veel invloed kreeg ik snel mee, de burgemeester zag het ook wel zitten. En dan heb je al meer dan twee jaar praten over de ontwikkeling naar een meer klantgerichte organisatie.

Maar die postmoderne mens, die zelfbeschikking, keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid vanzelfsprekend vindt, woont die ook in Bladel? Ik weet niet of Chris, Anneke, Stefan en al die anderen tot die categorie behoren. Ik weet wel dat zij er weinig vertrouwen in hadden, de politiek absoluut niet vertrouwden..ze stonden eigenlijk al klaar om het hout te verzamelen.

Het kan echt anders. Het gebeurt niet alleen in Casteren, ook in andere kernen van de gemeente Bladel: jong en oud, huurders en kopers. Samen nemen zij veel meer dan een derde van de woningbouwproductie in Bladel voor hun rekening. En het verlangen naar de onmetelijke uitgestrektheid van de zee is op heel veel plekken op gang aan het komen, niet alleen op het platteland, ook in de stedelijke gebieden

Het resultaat is overal hetzelfde: woningen met een zeer hoge woonkwaliteit, voor een V.O.N prijs die gegarandeerd tussen de 20 en 35% lager ligt dan de marktwaarde. En een zeer sterke betrokkenheid op elkaar, en met de door hen zelf gecreëerde woonomgeving.

Collectieven, kopersverenigingen, locatieverenigingen, ondersteund door professionals, laten zien dat de maakbaarheid van de samenleving natuurlijk mogelijk is.

“Wethouder we hebben al een buurtvereniging, en er is nog geen steen gelegd”.

Wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Samen met anderen werken aan je eigen woning en woonomgeving is een fundamentele menselijke expressie. Dat het dan ook veel goedkoper wordt ligt voor de hand.

Er is dus, behalve het op gang brengen van het verlangen naar de onmetelijke uitgestrektheid van de zee, vooral een nieuwe mars door de instituties nodig. Gemeenten doen er daarbij goed aan bondgenoten te zoeken. Dit zijn wat mij betreft vooral de woningbouwcorporaties. Hun maatschappelijke missie kan geen andere zijn dan de emancipatie van burgers ondersteunen.

We bouwen dus onnodig veel te duur, en over de hoofden van burgers heen. En het moet en kan anders.

Ik begon met een citaat van de Franse schrijver Saint-Exupéry. Ik eindig er ook mee: een citaat uit zijn boek: "De kleine prins".

"Bij jou kweken de mensen vijfduizend rozen in één tuin", zei het prinsje, "en ze vinden daarin niet wat ze zoeken".

Ik antwoordde: "Nee, dat vinden ze niet. En toch zouden ze, wat ze zoeken, kunnen vinden in één enkele roos of in een beetje water".

En het prinsje voegde eraan toe: "Maar ogen zijn blind. Met het hart moet men zoeken."

Recepties zullen vast een stuk minder gezellig zijn zonder u als wethouder, of zonder de directeur van de woningbouwcorporatie, maar mensen rond dat fundamentele principe in beweging brengen is zo veel boeiender.

Frits Pijnenburg